

e-Informační bulletin SKOK

pro organizace
působící v sociální a zdravotně sociální oblasti
za březen 2009

e-Bulletin je vydáván v rámci projektu

NAPSI spolu!

Projekt „Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění, hodnocení a tvorbě Národního akčního plánu soc. inkluze v ČR“ (Project No VS/2008/0571) je realizován v rámci evropské výzvy Komunitárního programu PROGRESS 2007-2013.

Partneři projektu:

SOCIOKLUB

Projekt je realizován za podpory
Evropské unie.

Za obsah sdělení odpovídá výlučně autor.
Evropská komise nenesे odpovědnost
za použití těchto informací.

Dobro a zlo v postmoderní společnosti

Kategorie dobra a zla provázejí člověka po celou dobu jeho existence.

Význam slov dobro, dobrý, dobře zahrnuje mravně vyhovující způsob, vhodný pro daný účel. Obvyklá spojení jako např. dobrý úmysl, dobrý skutek, dobré svědomí, dobrá mysl a další neponechávají žádnou pochybnost o tom, že jde o čistě a skrz naskrz pozitivní lidskou vlastnost beze stopy postranních úmyslů, přetvářky nebo násilí. Dobré je morální hodnota, která je v souladu s lidskostí. Podobně jednoznačně pozitivní hodnotu získávají přívlastkem dobrý předměty či aktivity, kupř. dobrá kniha, dobré jídlo, dobrá práce.

I když je zlé možno zjednodušeně považovat za mravně nevyhovující, případně nevyhovující kvalitou či svými vlastnostmi, zlo jako opak dobra se vyznačuje širší významovou paletou. Zlo nevyvolává jen nepříjemný nebo nevhodný dojem, ale zahrnuje v sobě záměr škodit, úmyslně trápit, být krutý, nacházet se pod vlivem hněvu či déletrvajících zloby, vyvolávat spory, pěstovat nepřátelství, působit utrpení, rozklad, přivodit neštěstí, pohromu.

V reakci na novověký moralismus se současné myšlení snaží pojmu zla vyhnout a vyvést je na neutrální půdu. Ztotožňuje je s násilím, agresivitou, případně je relativizuje až popírá. Přesto v evropské tradici převládá názor, že zlo je nedostatek dobra, případně „výpadek“ světového řádu. Tyto principy se objevily při vytváření a obhajobě evropské ústavy po roce 2000.

Jako egoismus či sobectví se označuje jednání zaměřené na prosazení vlastního zájmu či prospěchu. To, že je vnímáno jako mravně závadné, často s obsahem bezohlednost, vyplývá z toho, že se řídí pudovými záležitostmi, pomíjí sociální aspekt lidské existence a nutnost spolupráce v rámci komunity, v níž člověk žije. Společenství složené ze samých sobců a chytráků se vyznačuje nízkou mírou soudržnosti a jako takové ani nemůže fungovat.

Rozpor mezi sobectvím – egoismem a jeho protikladem – altruismem pronásleduje naše svědomí od chvíle, kdy si uvědomíme, že můžeme nejen brát, ale též dávat. Jako altruismus se označuje nesobecký způsob myšlení či jednání ve prospěch druhých. Rozpor mezi dobrem a zlem je obsahem mnohých mýtů, bájí a také pohádek. Hrabivost – rozšířená lidská vlastnost – podsouvá člověku všemožné důvody, aby se neomezoval, aby si nezvolil chudobu a štědrost vůči potřebným. Namlouvá mu například, že je již starý, že nebude mít dostatečné zásoby pro případ bídy a nemoci.

Altruismus je od starověku až do současné společnosti hodnocen jako jedna z nejvyšších lidských kvalit. Podstatné je, že člověk, který jedná nezištně, nesobecky, zároveň neočekává, že bude za své jednání odměněn či oslaven.

Postmoderní morálka však tuto tradici zatracuje. V kontextu sjednocení vědy a umění, filosofie a náboženství stírá hranice, které byly po staletí budovány v jednoznačnosti prostoru, času a významu. Místo protikladů se objevuje variabilita, místo znalosti porozumění, místo objektivita subjektivita. Tento mnohooznačný konglomerát pojmů pretenduje na nový filosofický systém, v němž není jistot. Podle jednoho z teoretiků postmodernismu, Jacques Derridy, se filosofie a rozum v klasických podobách vyčerpaly a překonání je možné jen jím popsanou metodou dekonstrukce. Tuto metodu přirovnává ke vstupu do Alenčina světa Za zrcadlem, kde smysly a měřítka se libovolně zaměňují. Nastupuje věk spontánního myšlení, v němž se změní doposud platné filosofické kategorie a umožní, aby se bez jakékoliv zátěže kombinovaly.

Proto, setkáte-li se s někým, kdo bude tvrdit, že dobro neexistuje a altruismus je ve skutečnosti sobectvím, nepotkali jste osobu posedlou démony, ale příznivce postmoderní morálky.

Milena Černá, o.s. SKOK

Z domova

Hodnocení plnění Evropské sociální charty

Na webu MPSV ČR je k dispozici Šestá zpráva České republiky o plnění Evropské sociální charty (ESCH) za období do 31. 12. 2007. Předmětem zprávy je plnění mj. Článku 13: Právo na sociální a lékařskou pomoc a Článku 14: Právo využívat služby sociální péče.

Součástí zprávy je také Zpráva o plnění Dodatkového protokolu k ESCH, konkrétně Článku 4: Právo starých osob na sociální ochranu.

Evropská sociální charta je mezinárodní smlouva Rady Evropy, vznikla v roce 1961 a věnuje se standardům jednotlivých sociálních práv. Je důležité ji odlišit od Charty práv pracovníků z roku 1989, což je dokument Evropské unie, který má zcela jinou právní povahu a je spíše proklamativního charakteru. Důležitou skutečností je, že Amsterodamskou smlouvou byla Evropská sociální charta výslovně uznána za standard sociálních práv v Evropské unii (zmínka o ní byla zařazena do 4. odstavce Preambule Smlouvy o EU a do nového článku 136 Smlouvy o ES).

Na evropské úrovni je ESCH považována za určitý doplněk Evropské úmluvy o lidských právech, v sociální oblasti. Původní Charta byla podepsána již v roce 1961 a za dobu, která uplynula, došlo k přijetí protokolů k Chartě a v roce 1996 v přijetí Revidované charty.

Šestou zprávu najdete na www.mpsv.cz pod odkazem Mezinárodní vztahy ► Mnohostranná spolupráce ► Rada Evropy ► Úmluvy Rady Evropy ► Ratifikované úmluvy. (vlč)

NAPSI spolu!

Projekt Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění, hodnocení a tvorbě Národního akčního plánu sociální inkluze v ČR

Projekt „NAPSI spolu!“ – aktivity partnerů za březen 2009

SKOK, o. s.

Zasedání **Komise pro sociální začleňování** se uskutečnilo dne 24. 3. 2009. Hlavním bodem programu bylo **stanovení priorit pro národní program Evropského roku 2010**. Národní program se bude tvořit během dubna. Termín pro odeslání národního programu do EK: 15. května 2009.

Zástupkyní SKOK v Komisi pro sociální začleňování je Milena Černá. Při zasedání 24. 3. ji zastoupila Katarína Klamková (projekt PROGRESS - NAPSI spolu!).

Na schůzce s ředitelem odboru 22 MPSV dne 10. 3. 2009 se jednalo o působnosti **Komise pro rozvoj sociálních služeb**, která má představovat prostor pro koncepční práci na rozvoji sociálních služeb. SKOK

byl vyzván k zaslání podnětných materiálů, případně i stížností na průběh inspekci; shromáždit, anonymizovat a analyzovat procesní a věcné nedostatky inspekci a oslovit ministra P. Nečase. **Otázka inspekci sociálních služeb, jejich kvality a transformace tak, aby sociální služby byly skutečným nástrojem sociálního začleňování, bude na programu 7. členské schůze SKOK, která se uskuteční dne 7. dubna 2009.**

IQRS, o. s.

IQRS společně se společností Člověk v tísní reagovaly na poptávku různých organizací a jednotlivců, kteří, mj. díky bulletinu, začali mít zájem o spolupráci v projektu NAPSÍ spolu! Zároveň jsme realizovali rešerše v této oblasti, přičemž za zmínku stojí aktuální zveřejnění [Joint Report on Social Protection and Social Inclusion 2009](#). [Joint Report on Social Protection and Social Inclusion 2009](#), neboli **Společná zpráva o vývoji v oblasti sociální ochrany a sociální inkluze** hodnotící pokrok v implementaci otevřené metody koordinace politiky v oblasti sociální ochrany (dále jen OMC) a sociálního začleňování na úrovni Evropské unie. Stanovuje v této oblasti klíčové priority a identifikuje dobrou praxi a inovativní přístupy, které jsou ve společném zájmu jednotlivých členských států. Jedná se o klíčový prvek OMC - společnou analýzu a zhodnocení Národních strategií sociální ochrany a sociální inkluze (součástí je i NAPSÍ), předložených jednotlivými členskými státy Evropské komisi a Radě.

Člověk v tísní, o.p.s.

Společnost Člověk v tísní pokračovala v březnu ve spolupráci se Socioklubem v analýzách dostupných koncepcí a v nich obsažených nástrojů z hlediska jejich vzájemné kompatibility a koordinace s cílem určit nakolik jsou stávající koncepce synergické a nakolik korespondují se současným NAPSÍ. Dále byl připraven projekt průzkumu, který proběhne mezi zaměstnanci státní správy, a jehož cílem bude zjistit míru efektivity klíčových nástrojů sociálního začleňování.

Projektové cíle společnost Člověk v tísní prezentovala v časopise Parlamentní zpravodaj, kde se v článku **Trnitá cesta ministra Kocába** věnovala problematice sociálního začleňování.

Společnost Člověk v tísní se v uplynulém období věnovala také rozboru jednání chomutovské radnice. Byla svolána koordinační schůzka, které se zúčastnili zástupci neziskových organizací, zástupkyně Veřejného ochránce práv a poradce ministra pro lidská práva a menšiny. Na základě této schůzky byly podány podněty Krajskému úřadu Ústeckého kraje, Finančnímu úřadu v Chomutově a Úřadu pro ochranu osobních údajů s cílem podpořit prošetření legitimacy opatření, která byla chomutovskou radnicí použita proti neplatičům.

EAPN ČR, o.s.

Probíhá příprava na **setkání osob žijících v chudobě**, která se uskuteční v květnu v Bruselu. Zvolená témata jsou předlužení na veřejném zdravotním pojištění a u dopravních podniků. K těmto tématům delegáti zpracovávají i obrázky, které budou na konferenci představeny.

Jako účinné byly ze strany MPSV hodnoceny kulaté stoly, které přivedly ke společnému jednání všechny české subjekty zabývající se předlužením. EAPN ČR žádá MPSV, aby jejím zástupcem v Komisi pro sociální začleňování byla Ilona Šniegoňová. Výkonový výbor EAPN ČR se sešel v Brně a stanovil **priority pro nadcházející období**: Předlužení – prostupnost bydlení – přístup ke vzdělání – zvyšování kompetencí – aktivizace veřejné správy (NAPSÍ – RAPSÍ – LAPSÍ). Valná hromada se bude konat 20. 5. 2009 v Praze.

Tip pro vás

Naslouchej mi!

QUIP - Společnost pro změnu na svém internetovém portálu zveřejnila pracovní sešit Naslouchej mi! Pracovní sešit byl vytvořen za účelem zjišťování toho, co je důležité pro člověka, se kterým se zpracovává jeho individuální plán. Informace shromážděné s pomocí sešitu lze použít pro přípravu individuálního plánu. Součástí sešitu je také návod k použití.

Zdroj informace: www.kvalitavpraxi.cz kde pod odkazem Odborné texty a knihovna ► Individuální plánování najdete sešit pod odkazem Naslouchej mi! (vlč)

Kavárna na půli cesty v Otrokovicích

Neobvyklá kavárna CAFÉ NADĚJE bude otevřena ve středu 1. dubna 2009 ve 14 hodin v Otrokovicích na Baťově. Provoz kavárny povedou klienti sociálně terapeutické dílny z otrokovické pobočky Naděje se svými instruktory. V prostorách nového městského domova pro seniory v Otrokovicích na Baťově, v blízkosti Společenského domu, budou klienti Naděje připravovat pro obyvatele domova i veřejnost občerstvení a bohatý doplňkový program.

Kavárna bude nabízet příjemný výběr nápojů a jednoduchých jídel, obsluhovat a připravovat občerstvení budou lidé s mentálním a kombinovaným postižením. Součástí bude letní zahrádka, dětský koutek a připojení k internetu, které mohou hosté využít.

Doplňkovou službou bude donáška občerstvení na pokoje obyvatel domova pro seniory. Přípravuje se doprovodný program, výstavy, promítání, přednášky, hry s dětmi a také bude možno si zakoupit dekorační i jiné výrobky, které vyrábějí klienti v druhé části sociálně terapeutické dílny otrokovické pobočky Naděje.

Zdroj informace: elektronické Zpravodajství Naděje ze dne 27. 3. 2009. (vlč)

Podnikání jako cesta ze sociálního vyloučení

Obecně prospěšná společnost GLE - česká pobočka londýnské firmy Greater London Enterprise zahájila realizaci nového projektu **“Podnikání jako cesta ze sociálního vyloučení”**, který je podpořen z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita (OPPA). Projekt je zaměřen na možnosti rozvoje podnikání rodičů s dětmi do 15 let, imigrantů a osob dlouhodobě nezaměstnaných žijících (popř. plánujících žít) déle než půl roku na území hlavního města Prahy.

Cílem projektu je zvýšit povědomí zmíněných cílových skupin i široké veřejnosti o podnikání jako cestě ze sociálního vyloučení, rozvíjet dovednosti potřebné k odstartování podnikání nebo samostatně výdělečné činnosti. Dalším z cílů je využití zkušeností ze zahraničí – především z Velké Británie – a přenos dobré praxe z oblasti podpory podnikání znevýhodněných osob.

Partnery projektu jsou Poradna pro integraci a Centrum pro integraci cizinců, kteří mají dlouholeté zkušenosti v oblasti práce s imigranty. Jejich role spočívá v informování imigrantů o projektu, v jejich náboru a ve zprostředkování zájemcům kontaktu s GLE o.p.s.

Zdroj informace: elektronická zásilka, více informací o projektu získáte na www.gle.cz. (vlč)

Česká republika - člen EU

Zpráva Evropské komise o NAPSÍ 2008 – 2010 za Českou republiku

Zpráva NAPSÍ 2008-2010 za ČR dle názoru Evropské komise zcela opomíjí gendrovou rovnost, zejména gendrové rozdíly v chudobě (výrazné zejména po dosažení věku 65+) a manistreaming, zejména regionálně/lokálně. Chybí zde i rozměr sociální ekonomiky a vyváženého, celistvého přístupu k aktivní inkluzi (EU koncept active inclusion policy který zdůrazňuje 3 pilíře, tzv. nutnost synergie: dostupnosti práce – služeb - minimálního příjmu). Koordinaci vnímá Komise jako formální, zapojení veřejnosti nízké. Prioritní je zaměření na služby a snižování závislosti na sociálním systému, nicméně zpráva dle Komise vůbec neřeší přiměřenost sociálních benefitů a aktivní politiky zaměstnanosti (ta je zvažována jen v souvislosti s NPR 2005), ovšem právě nezaměstnanost je hlavní příčinou chudoby. Více pozornosti by se mělo - dle názoru Komise - věnovat širším aspektům dětské chudoby. Upozorňuje se na malou propojenost ESF a ERDF (infrastruktura pro vzdělávání, sociální služby, rozvoj v sociálně vyloučených lokalitách). V první prioritě je např. ČR vytýkáno, že integraci a pracovní participaci sociálně vyloučených zde řeší primárně přes sociální služby - koordinace s jinými politikami je limitovaná. V rámci druhé priority je Komisí zpochybňováno zúžení cílové skupiny na rodiny se specifickými potřebami, aniž by to bylo dostatečně zdůvodněno, v této souvislosti upozorňuje Komise na širší aspekty problému dětské chudoby. ČR patří k zemím s nejvyšším počtem dětí

v institucích, tedy podporu jiných forem péče, jak uvádí česká zpráva Komise velmi doporučuje, ovšem upozorňuje, že se zde v této souvislosti nezmiňují další relevantní témata – přiměřenost sociálních benefitů, bydlení, vzdělání, aktivní politika v oblasti trhu práce, problémy se slučováním rodinného a pracovního života (je zde odkaz na vysoké procentu nezaměstnaných žen na rodičovské - celkem 43,2% k 12,6% k průměru v EU!), podpora zařízení pro péči a hlídání dětí (viz např. současný nedostatek MŠ). V rámci třetí priority je dle Komise vítané pokračovat v transformaci a modernizaci institucí soc. služeb a definování „sociální ekonomiky“ v roce 2009.

Priority jsou nicméně dle Komise velmi obecné, nerozvinuté do specifických opatření (měřítek); indikátory použité ve Zprávě 2006-08 dle Komise nebyly evaluovány a již se neuvžívají. Ve Zprávě 2008-2010 je dle Komise stanoveno pouze málo jasných cílů, některé možno částečně dosáhnout díky pozitivním trendům:

a) snížit počet domácností ohrožených chudobou, spec. vícečetných (nicméně vliv ekonomické krize toto může negativně ovlivnit);

b) zahrnout všechny pověřené obce do komunitního plánování sociálních služeb.

Ohledně řízení procesu Komise konstatuje, že ačkoli je NAPSÍ připraveno MPSV ve spolupráci s Komisí pro sociální začleňování (dále jen KSZ), proces se jeví spíše technický. Přestože KSZ poskytuje fórum pro kooperaci mezi aktéry, nemá žádnou skutečnou kompetenci pro koordinaci iniciativy strategického plánování a zhodnocení účinků/dopadů NAPSÍ v České republice. Některé NNO jsou členy Komise, nicméně širší zapojení občanského sektoru a lidí zažívajících chudobu je pro ČR stále výzvou! Zprávu NAPSÍ nepředcházela žádná politická ani veřejná diskuse, proto vlastnictví strategie je nízké, mainstreaming sociální inkluze málo rozvinutý. Gendrový mainstreaming chybí a orgány (gender equality bodies) nebyly do přípravy NAPSÍ zahrnuty. V NAPSÍ není uváděna žádná rozpočtová alokace, časový harmonogram, jasné a kvantifikované cíle. Role relevantních aktérů v implementaci by mohla být taktéž lépe specifikována. Též monitorování a evaluace by měly být více rozvinuté. Neexistuje náležité zhodnocení dosaženého pokroku, používá se jen málo společných EU indikátorů a žádné národní indikátory! Využití indikátorů z dokumentů pro využívání SF je sice dle Komise vítané, ovšem indikátory musí vzít v úvahu rozdíly mezi procesy.

Komise v závěru, v souvislosti s NAPSÍ, uvádí tyto výzvy pro ČR do budoucna:

- činit další kroky vedoucí ke zlepšení snadno zranitelných/vyloučených skupin (např. Romové), zejména těch žijících v znevýhodněných lokalitách,
- zdokonalování implementace politik sociální inkluze na lokální a regionální úrovni, s dalším důrazem na integrované a vyvážené politiky aktivní inkluze,
- podporovat harmonii rodinného a pracovního života, společně s podpůrnými zařízeními pro péči a hlídání dětí, zvýšit zaměstnanost žen
- vyšší důraz na primární zdravotní péči (redukce závislosti na specialitech, nemocniční péči), větší alokace veřejných financí na efektivní a zacílenou podporu zdraví a prevenci nemoci ad.

Projekt NAPSÍ spolu! se bude mj. snažit **reagovat na mnohé ze zmíněných doporučení a výzev** a zohlednit je v dalším cyklu zpracování NAPSÍ v České republice pro léta 2010-2012. Věříme, že s námi budete spolupracovat také!

Celý dokument je ke stažení na:

http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/joint_reports_en.htm.

Katarína Klamková, IQRS

Pozn. redakce: Dokument Národní akční plán sociálního začleňování (NAPSÍ) 2008-2010 - včetně předložené Národní zprávy o strategiích sociální ochrany a sociálního začleňování na léta 2008 – 2010 i předchozí dokumenty - najdete na www.mpsv.cz pod odkazem Sociální služby ► Národní akční plán sociálního začleňování. (vlč)

Tato publikace vychází v rámci programu Evropského společenství pro zaměstnanost a sociální solidaritu (PROGRESS 2007–2013), který řídí Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti Evropské komise. Jeho účelem je finančně podporovat plnění cílů Evropské unie v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí, tak jak je stanoveno v sociální agendě, a přispívat tak k naplňování cílů Lisabonské strategie v uvedené oblasti. Více informací naleznete na stránce: http://ec.europa.eu/employment_social/progress/index_en.html.